

Haast maken voor brede welvaart

Ze kwam bij toeval in de pensioensector terecht, maar zet zich nu vol overgave in voor meer lef in de bestuurskamers om brede welvaart na te streven, met aandacht voor sociaal, menselijk en natuurlijk kapitaal. Financial Investigator sprak met Nikki Trip, duurzaamheidsexpert en op weg om pensioenfondsbestuurder te worden.

Door Lies van Rijssen Fotografie Kees Rijken

‘Zoals veel anderen ben ik per ongeluk in deze sector terechtgekomen. Ik volgde een interdisciplinaire opleiding in Maastricht, met de focus op Psychologie en Klimaat. Op die onderwerpen wilde ik afstuderen. Toen brak de coronapandemie uit. Mijn scriptiebegeleider stopte. Professor Harry Hummels bleek bereid mij halverwege het scriptietraject nog toe te voegen aan zijn studentengroep, zodat ik toch kon afstuderen. Zijn voorwaarde: mijn scriptie moest over pensioen gaan. Ik wist daar niets over, het onderwerp was me volkomen vreemd. Wel had ik affiniteit met Gedragseconomie en Finance en ik had verschillende modules op dat gebied gevolgd. Toen ik ging meewerken aan Hummels’ onderzoek ‘Pensioen is meer dan je maandelijks poen’, werd ik gegrepen door de relatie tussen brede welvaart en pensioen. Pensioen bleek veel meer dan alleen een gigantische zak geld die je kunt beleggen: vanuit het ‘brede welvaartspectief’ kun je mensen via hun pensioenen heel veel extra waarde bieden.

Dat de pensioensector momenteel in een transitietijd zit, boeit me zeer, ook vanuit duurzaamheidsperspectief. Als een transitie zo fundamenteel en zo systemisch is, kan er ook echt wat veranderen. Het gaat dan niet alleen over een

ander pensioensysteem, maar ook over nieuwe manieren van beleggen, een ander soort risicomanagement, en heel andere communicatie. Ik besloot de Master Global Business and Sustainability te gaan doen om meer over duurzaamheid te weten te komen en de feiten goed op een rij te krijgen. Het accent van de studie lag op dat brede welvaartspectief: het samenspel van mens, milieu en de financiële sector. Hier vond ik de inhoudelijke ruggeleuning die ik had gezocht om zonder een financiële achtergrond toch in deze sector te durven gaan werken. Midden tussen de economen, econometristen en juristen. Een gedragswetenschapper is uit ander hout gesneden, maar kan vanuit een eigen invalshoek een zeer verantwoorde inbreng leveren.

We moeten deze transitietijd gebruiken om zaken ten goede te laten keren voor de generaties nu en in de toekomst, hier en elders. Om een degelijke langetermijnvisie uit te zetten en bij veranderingen uit te komen die zo eerlijk, zo toekomstbestendig en zo impactvol mogelijk zijn. Bestuurders komen voor beslissingen te staan waarvan ze de effecten zelf niet meer zullen meemaken. Om daarover toch besluiten te nemen, hebben ze lef nodig. En juist dat ontbreekt in mijn >

‘Vanuit het ‘brede welvaartspectief’ kun je mensen via hun pensioenen heel veel extra waarde bieden.’

‘Om te weten hoe we brede welvaart goed kunnen invullen, is een maatschappelijk debat nodig.’

ogen nog weleens, naar mijn mening doordat niet alle perspectieven in de bestuurskamers vertegenwoordigd zijn die nodig zijn om goede besluiten te kunnen nemen. Geen standpunt hebben of geen beslissing nemen is ook een keuze die impact heeft op de toekomst. Ik zou heel graag helpen die moed wél op te brengen, samen met een divers samengestelde groep mensen. Dus ook met gevestigde bestuurders samen. Met elkaar moeten we ervoor kunnen zorgen dat de transitietijd optimaal benut wordt.

Als we het over diversiteit in de bestuurskamers hebben, dan zie ik de komst van de Wtp ook als een ‘equalizer’. Niemand heeft nog ervaring met de werking van de Wtp. Ook bestuurders die 15 jaar of langer onder het FTK hebben gewerkt, beginnen aan een nieuw hoofdstuk. Iedereen moet kennis opbouwen over het nieuwe systeem en de werking daarvan. Een perfect moment dus om ook nieuwe en jonge bestuurders aan te stellen. Mensen die plezier hebben in de transitie, er energie van krijgen, er zin in hebben! Er staat een heel contingent jonge potentiële bestuurders klaar die zin hebben, maar zij komen maar mondjesmaat op bestuurlijke posities terecht. Het stelt me teleur dat sommige pensioenfondsen DNB vragen goed te keuren dat bestuurders die al twee termijnen hebben volgemaakt, een extra termijn gaan vervullen vanwege de transitie. Waarom toch die verkramping en het eeuwige beroep op ervaring? Juist nu heeft de pensioensector frisse energie nodig. Ook van mensen van buiten de sector: een bioloog, een antropoloog, mensen met een heel andere achtergrond. Haal die andere perspectieven binnen. Sta daarvoor open. Het kan je ongelooflijk veel brengen. Tegelijk begrijp ik ook waar die verkrampde beweging vandaan komt. Er ligt momenteel al zo ongelooflijk veel op het bordje van pensioenfondsbestuurders en er komt overstelpend veel informatie op hen af. Als adviserend lid van een beleggingsadviescommissie van een pensioenfonds ervaar ik dat ook.

Met zo veel informatie, zo veel te doen en het gevoel van een ‘echokamer’, ligt

reactief besturen op de loer. Het verschil met assertief besturen is de ruimte voor visievorming. Wanneer daar tijd en

ruimte voor is, kunnen bestuurders verschillende perspectieven samenbrengen en vanuit een visie keuzes maken voor de lange termijn. Ik zou de sector graag willen uitdagen, juist ook nu, die ruimte te nemen.

Duurzaamheid, brede welvaart, hoe kunnen we daar invulling aan geven? Ik deel daar graag mijn ideeën over. We hebben met zijn allen besloten dat geld een bepaalde waarde vertegenwoordigt en handig is om andere zaken van waarde te kunnen bemachtigen. Maar geld is nog veel te vaak de enige waarde waar we naar kijken. Er bestaan ook ‘sociaal kapitaal’, ‘menselijk kapitaal’ en ‘natuurlijk kapitaal’. Die waardes worden nog maar weinig verrekend in de prijzen. Een gekapte boom heeft gewoonlijk een grotere geldwaarde dan een boom die er nog staat, die zuurstof voor ons aanmaakt en CO₂ opslaat. De benadering om alleen maar naar de financiële waarde te kijken, is ten diepste nogal armoedig en brengt effecten mee die ons helemaal niet dienen. Die andere waardes kunnen we verdisconteren in de prijzen, maar het kan ook anders: we kunnen vanuit de brede welvaartsbril gaan rapporteren over het sociaal kapitaal, het menselijk kapitaal en het natuurlijk kapitaal en pensioendeelnemers zo laten zien hoeveel van die verschillende waardes we in hun naam gecreëerd hebben. Aan financiële waarde, maar ook aan sociaal kapitaal, menselijk kapitaal en natuurlijk kapitaal. Dat heet brede welvaart. Om te weten hoe we dat goed kunnen invullen, is een maatschappelijk debat nodig.

Dit nieuwe denken zet de financiële sector nog nauwelijks in. In economische opleidingen worden deze zaken nog helemaal niet behandeld. Ik zou graag vanuit bestuurskamers, samen met transformatief ingestelde zittende bestuurders én getalenteerde jonge en nieuwe bestuurders, tools toepassen die helpen op brede welvaart te sturen. Zo kunnen we

‘Waarom toch die verkramping en het eeuwige beroep op ervaring? Juist nu heeft de pensioensector frisse energie nodig.’

CV

Nikki Trip

Nikki Trip is, onder meer, extern lid van de Beleggings-Adviescommissie van APF Stap, Sustainability Expert bij AF Advisors, spreker/dagvoorzitter bij Speakers for Good, lid van het Sustainable Pension Investments Lab, voorzitter van JIIP (Jongeren in Institutioneel Pensioen) en actief in meerdere door haar opgerichte organisaties rondom duurzaamheid. Ze heeft een Master in Global Business & Sustainability, Bachelors in Psychologie en Recht en volgde via Pensioen-Lab een opleiding tot pensioenfondsbestuurder.

brede welvaart als richtinggevend perspectief onderbrengen in het bestuursproces.

Dat brede welvaartspectief moet dus nog doordringen en verder landen. Er is daarvoor nog veel te doen. Ik voel de urgentie en ga niet wachten tot ik ouder ben, tot het zogenaamde natuurlijke moment om bestuurder te worden. Het moment om te gaan meewerken aan verandering en mijn schouders eronder te zetten is nu. Ik werk eraan om pensioenfondsbestuurder te worden en probeer tegelijkertijd ook op meer informele plekken invloed uit te oefenen door het verhaal van brede welvaart verder te verdiepen en te proberen anderen daarin mee te krijgen.

Het belangrijkste moment uit mijn loopbaan tot nu toe is voor mij zonder meer mijn kennismaking met de pensioensector geweest. Zonder de coronapandemie was het van die kennismaking waarschijnlijk niet gekomen. Het heeft me veel gebracht waar ik uit mezelf nooit aan gedacht zou hebben. Ik ben me ervan bewust geworden dat de pensioensector een heel dynamisch vakgebied is. Zelf leid ik ook een actief leven. Dat blijkt onder meer uit mijn voorzitterschap van een aantal stichtingen die ik zelf heb opgezet en die me in staat stellen me uit te spreken. Bijvoorbeeld naar de politiek.

Ik heb in mijn opvoeding een groot rechtvaardigheidsgevoel meegekregen. Als ik zie dat een groep oneerlijk wordt behandeld, dan voel ik daar een groot ongemak bij. Ik ben zeer gemotiveerd om onrecht aan te pakken, maar ook om me in te zetten voor duurzaamheid. De temperatuur op aarde is per 2024 gestegen met 1,5 graad. Klimaatverandering kost nu al mensenlevens en dit zal alleen maar erger worden richting 2100. Hoe meer wij over die 1,5 graad heen gaan, hoe heftiger de effecten. Ik vind dit verschrikkelijk, niets minder,

en kan niet blijven afwachten. Ik kom in actie door

erover te gaan praten binnen mijn stichtingen, waar ik anderen motiveer om met het onderwerp aan de slag te gaan. Ook binnen JIIP, Jongeren in Institutioneel Pensioen, waar jonge mensen in de pensioensector samenkomen. Daar waar ik anderen niet meekrijg, kom ik zelf in actie door het punt op relevante plekken aan te kaarten. Via mijn baan bij AF Advisors adviseer ik pensioenfondsen over duurzaam vermogensbeheer. Daarnaast doe ik vrijwilligerswerk en ben ik ook als spreker actief om mensen uit te dagen en te inspireren. Dat ik mijn drive in daden kan omzetten en ook het enthousiasme van anderen die ik ontmoet, geven me handelingsperspectief. Daar maak ik dankbaar gebruik van.

Waar mijn drive om pensioenfondsbestuurder te willen worden vandaan komt, is denk ik wel duidelijk. Maar zolang ik dat nog niet ben, ga ik op andere plekken aan de slag. Wachten is geen optie.

Ik luister graag naar podcasts. ‘Ecosofie’ van Marnix Kluiters bijvoorbeeld. En ook naar luisterboeken. Ik verdiep me momenteel ook opnieuw in boeken die ik tijdens mijn studie ten dele heb gelezen, zoals ‘Thinking Fast and Slow’ van Daniel Kahneman, een van de grondleggers van de ‘behavioral economics’. Inmiddels heb ik zo veel bijgeleerd en in de praktijk gezien, dat ik benieuwd ben hoe ik zo’n boek nu herwaardeer. Wat verplichte kost voor iedereen zou moeten zijn, vind ik, is ‘De goede voorouder’ van Roman Krznaric: hoe kunnen

we verder kijken dan onze eigen generatie lang is? De kathedraalbouwers van vroeger wisten dat ze de voltooiing van het werk zelf niet meer zouden meemaken en toch gingen ze door. Ik zie daarin een mooi voorbeeld van ultiem langetermijndenken en goed voorouderschap. ■

‘We moeten deze transitietijd gebruiken om zaken ten goede te laten keren voor de generaties nu en in de toekomst, hier en elders.’